

також відмовиться, оскільки, знову-таки, у „Божественній комедії” письменник використовує ту лексику, яку він відкидав. На думку Данте, канцона повинна створюватися в трагічному, тобто високому стилі, з дотриманням лексики і правильної граматичної побудови. У строфі канцони не повинно бути повторів, заспіву, як і балатах і канцонетах. Обов’язково має бути єдність думки в кожній строфі. Він наполягав на одинадцятискладному вірші. Таким чином, Данте створював поетику італійської літературної мови.

Висновок: як і в художній творчості, так і в лінгвістиці Данте став систематизатором усіх середньовічних лінгвофілософських і загальнограматичних ідей, які в майбутньому впливали на всю історію загального мовознавства. Зокрема, це стосується і висвітлення такої загальнолінгвістичної теми як „Мова і суспільство”. Данте не лише підвів підсумки результатів науки свого часу, але й зумів перевершити ідеї пізніших епох і наступних поколінь. Тому незакінчений трактат Данте, написаний ще латиною й досі не перекладений українською мовою (лише російською), зберігає велике значення для сучасної лінгвістики.

1. *Будагов Р.А.* Данте о литературном языке // Будагов Р.А. Писатели о языке и язык писателей. – М.: Изд-во МГУ, 1984. – С. 164-179. 2. *Голубовська І.О.* Етнічні особливості мовних картин світу: Монографія. – 2-е вид., випр. і доп. – К.: Логос, 2004. – 284 с. 3. *Данте Алигьери.* Малые произведения [Перевод]. / Изд. подготовил [и примечания составил] И.Н.Голенищев-Кутузов. – М.: Наука, 1968. – 651 с. (АН СССР. Литературные памятники). 4. *Кочерган М.П.* Загальне мовознавство: Підручник. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2006. – 464 с. (Альма-матер). 5. *Семчинський С.В.* Трактат Данте: про мову чи про красномовство? // Мовознавство. – 1986. – №5. – 58-63 с. 6. *Семчинський С.В.* Загальне мовознавство. – 2-е вид., перероб. і доп. – К.: АТ „ОКО”, 1996. – 416 с. 7. *Собуцький М.А.* Мовно-культурний простір західноєвропейського середньовіччя. – К.: Ін-т історії України НАН України, 1997. – 208 с. 8. *Современное итальянское языкознание.* Сборник ст. /Пер. с ит., под ред. и с предисл. Т.Б.Алисовой. – М.: Прогресс, 1971. – 352 с. 9. *Степанова Л.Г.* Итальянская лингвистическая мысль XIV-XVI веков (от Данте до Позднего Возрождения). – СПб.: Изд-во РХГИ, 2000. – 504 с.

Штангей О.О., студ.,

Інститут філології КНУ імені Тараса Шевченка

ІДІОЛЕКТ ГІЛАРІ КЛІНТОН

Метою даної статті є дослідження особливостей ідіолекту представника американського політичного дискурсу на матеріалі промов кандидата в президенти 2008 Гіларі Клінтон.

Ключові слова: ідіолект, соціолект, гендерлект, аргументація.

Целью данной статьи является исследование особенностей идиолекта представителя американского политического дискурса на материале речей кандидата в президенты 2008 Гилари Клинтон.

Ключевые слова: *идиолект, соціолект, гендерлект, аргументація.*

This article is about the peculiar features of Hillary Clinton's idiolect as the representative of political discourse and the candidate for the president post 2008.

Key words: *idiolect, sociolect, genderlect, argumentation.*

Проблема вивчення ідіолекту суспільно знакових осіб є актуальною у сучасному мовознавстві. Сам термін «ідіолект» з'явився у вітчизняній лінгвістиці лише в середині минулого століття і на території нашої країни такі дослідження тільки починаються.

Оскільки термін «ідіолект» є краще дослідженим в європейській та американській лінгвістиці, ми спираємося на загальноприйняті визначення зарубіжних дослідників, зокрема визначення дане польськими соціолінгвістами Skudrzykowa A. та Urban K. – «Ідіолект – мова індивідуума, індивідуальний спосіб використання мовних засобів. Можна говорити про певний індивідуальний стиль, коли кожний мовець володіє більшою чи меншою мірою виразними індивідуальними мовними, стилістичними навичками, мовленнєвими звичками. ... ідіолект відображає не тільки особистість, переконання, темперамент, а певною мірою також нашу соціолінгвістичну біографію – індивідуальну участь в комунікативних ситуаціях як пережитих, даних у досвіді, так і актуальних з відповідною їм мовною поведінкою. Різниця між ідіолектами виявляється більшою мірою у сфері фонетики (вимови) і лексики, синтаксису, ніж на граматичному рівні (флексії, словотвір)». [6] Л. О. Ставицька власне доповнює визначення цього терміна таким чином: «У вузькому значенні ідіолект – це лише специфічні мовленнєві особливості певного носія мови». Можна додати, що ідіолект – це мовне самовиявлення особистості як індивіда певної соціальної групи, регіону, статі, представника професії тощо. Отже ідіолект – це мовні особливості мовця, які проявляються на лексичному, граматичному та фонетичному рівні.

Лінгвісти зазвичай пов'язують вивчення ідіолекту з суміжними «лектними» формами, такими як соціолект та гендерлект, які звичайно знаходять своє відображення у мові індивіда (кожен мовець є особою певної статі і певного соціального статусу, що знаходить відображення у його мовленні).

Соціолект – соціальний діалект, групові мовні (в першу чергу лексичні та стилістичні) особливості, характерні для будь якої соціальної групи – а) професійної, б) вікової, в) субкультури. [6] Ідіолект Гіларі Клінтон певною мірою відбиває її професійну приналежність (висококваліфікований юрист, досвідчений політик) і, на наш погляд, меншою мірою, гендер. Якщо політична лексика, чіткі юридично виважені формулювання є природними... апеляція до жіночої половини електорату, на наш погляд є *нарочитою*. Вживання типово жіночого стилю мовлення не є виявом природної схильності до сентиментів, а, швидше, витікає з усвідомлення того, що вона знає, чого від неї очікують.

Стосовно даної теми, соціолект Гіларі Клінтон належить до професійної групи, а саме – мова політиків. Так як ідіолект проявляється в більшій мірі в лексиці, в зазначених прикладах можна зустріти типові слова та словосполучення для політичної сфери:

And to join with our allies to confront our shared challenges, from poverty and genocide to terrorism and global warming. (n. the systematic use of terror especially as a means of coercion). [3]

We need a President who understands that we can't solve the problems of global warming by giving windfall profits to the oil companies while ignoring opportunities to invest in new

technologies that will build a green economy. (new economic development model in contrast to the existing 'black' economic model based on fossil fuels, such as coal, petroleum, and natural gas. The green economy is based on a knowledge of Ecological economics). [4]

Що ж стосується гендерологу, слід згадати основні відмінності між жіночим та чоловічим мовленням. А саме:

Типова риса побудови тексту, характерна жінкам, – внесення в хід розмови тематики, яку породжують умови мовлення, дії, які чинить мовець, і т. п. Переміна тематики пов'язана не з статтю жінки, а скоріш за все з їх соціальними, сімейними і т. п. ролями.

Жінки частіше посилаються на власний досвід та наводять приклади конкретних випадків з досвіду найближчого оточення.

До типових рис жіночого мовлення автори відносять гіперболізовану експресивність та більш часте використання вигуків.

Асоціативні поля в чоловічому та жіночому мовленні співвіднесені з різними фрагментами картини світу: для чоловіків – це спорт, полювання, професійна, воєнна сфера та природа, тварини, щоденні турботи для жінок. [5]

Гендерні особливості мовлення Гіларі Клінтон значною мірою проявляється у згадуванні її сім'ї, проведенні паралелей між сім'ями виборців та власною. На мою думку такий прояв є досить очікуваним, оскільки вона доросла жінка в якої є чоловік, діти, тому це передбачувано чути від неї такі паралелі:

But after considering these and countless other suggestions, I decided to do tonight what I've been doing for more than 25 years; I want to talk about what matters most in our lives and in our nation – children and families.

I wish – I wish we could be sitting around a kitchen table, just us, talking about our hopes and fears, about our children's futures. For Bill and me, family has been the center of our lives. – But we also know that our family, like your family, is part of a larger community that can help or hurt our best efforts to raise our child.

Слід також зазначити, що мовлення Гіларі Клінтон є прикладом політичного дискурсу, тому в її промовях ми можемо відшукати типові особливості політичного дискурсу. В нашій роботі ми опираємось на найпоширеніші визначення дискурсу таких вчених як: Н.Д. Арутюнова, Ю. Хабермас. Щодо особливостей прояву ідіолекту Гіларі Клінтон в такій комунікативній ситуації як політичний дискурс, слід зазначити, що основна увага приділяється аргументації. Тут ми можемо згадати основні засоби аргументації, які використовують політики для переконання виборців. Наприклад:

– повтори:

I will always remember the single mom who had adopted two kids with autism, didn't have health insurance and discovered she had cancer. But she greeted me with her bald head painted with my name on it and asked me to fight for health care.

I will always remember the young man in a Marine Corps t-shirt who waited months for medical care and said to me: "Take care of my buddies; a lot of them are still over there....and then will you please help take care of me?"

I will always remember the boy who told me his mom worked for the minimum wage and that her employer had cut her hours. He said he just didn't know what his family was going to do.

– Вираження підтримки зі сторони авторитетних лідерів:

Just think – as Christopher Reeve so eloquently reminded us last night, we are all part of one family – the American family. And each one of us has value.

– Заклик до перемін:

We can start by doing more to support parents and the job they have to do.

Отже підсумовуючи дану статтю, можемо зазначити, що ідіолект може виявлятися в різних комунікативних умовах, а саме політичній, стосовно ідіолекту Гіларі Клінтон. В її ідіолекті переважає соціальний чинник, досвід роботи як юриста та тривала участь у політичному житті як першої леді, а тоді й з'явилися гендерні нотки.

1. *Idiolect and context.* [www document] – <http://www.dif.unige.it/epi/hp/penco/pub/dummettidiolect.pdf>; 2. *Stanford Encyclopedia of Philosophy. Idiolects.* [www document] – <http://plato.stanford.edu/entries/idiolects/>; 3. *U. S. political glossary.* [www document] – <http://killian.com/earl/glossary.html>; 4. *USA political glossary.* [www document] – <http://www.uta.fi/FAST/GC/poliglos.html>; 5. Дуйко Е., Гендерные исследования: особенности мужской речи. Наукові записки, серія: філологічні науки, вип. 81(2); 6. [www document] – http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Nz/Fil/2009_81_2/Statti/44.pdf; 7. Ставицька Л. О., Про термін ідіолект. Українська мова, № 4. 2009. 8. [www document] – <http://dspace.nbuv.gov.ua:8080/dspace/bitstream/handle/123456789/6063/01-Stavitska.pdf>

Шулінова Л.В., к.філол.н., доц.,
Інститут філології КНУ імені Тараса Шевченка

ПОЕТИЧНИЙ СВІТ ВІДЧУТТІВ МИКОЛИ ВОРОНОГО

У статті розглянуто семантичні поля на позначення відчуттів запаху, дотику і смаку в ліричному поетичному мовленні Миколи Вороного.

Ключові слова: ідіостиль, мовна картина світу, семантичне поле.

В статье рассмотрены семантические поля оцущений запаха, осязания и вкуса в лирической поэтической речи Николая Вороного.

Ключевые слова: идиостиль, языковая картина мира, семантическое поле.

The semantic fields of smell's, tactile's and taste's sensation in the poetical speech of M. Voronyj are reviewed in the article.

Key words: individual style, induistic world-model, semantic field.

Здатність людини сприймати світ в усьому різноманітті вирізняє її з-поміж більшості інших живих істот. Зір, слух, нюх, смак, дотик дають нам можливість відчувати найтонші відтінки природного буття, а отже справді жити. Довкілля впливає на органи чуття, створюючи в нашій свідомості відповідні уявлення, що відображають безпосереднє сприйняття, відновлене пам'яттю, або опосередковано через складні мисленнєві процеси формують поняття. Як зазначав Л. Булаховський, «здатність людини до узагальнення свого життєвого